

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

ทฤษฎีสี

Theory of colors

(รหัสวิชา 8061103)

ทฤษฎีแม่สี

ความหมายของสี

สี คือ แสงที่กระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาเราทำให้เห็นเป็นสีต่าง ๆ เรามองเห็นวัตถุเป็นสีต่าง ๆ ได้ เพราะวัตถุนั้นดูดแสงสีอื่นและสะท้อนออกมาเฉพาะสีของตัวเอง เช่น เรามองเห็นวัตถุสีน้ำเงิน เมื่อมีแสงกระทบกับวัตถุนั้น ก็จะดูดทุกสีและสะท้อนกลับมายังตาของเราและทำให้เรามองเห็นแต่สีน้ำเงิน เราจึงเห็นวัตถุนั้นเป็นสีน้ำเงิน

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

สีกับชีวิตประจำวัน

ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน สีมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เราได้ประโยชน์จากการใช้สี ไม่เพียงแต่ความสวยงามเท่านั้น ยังก่อให้เกิดคุณค่าหลายประการทั้งทางตรงและทางอ้อม สีจึงเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งมีผลต่อความรู้สึก และจิตใจ

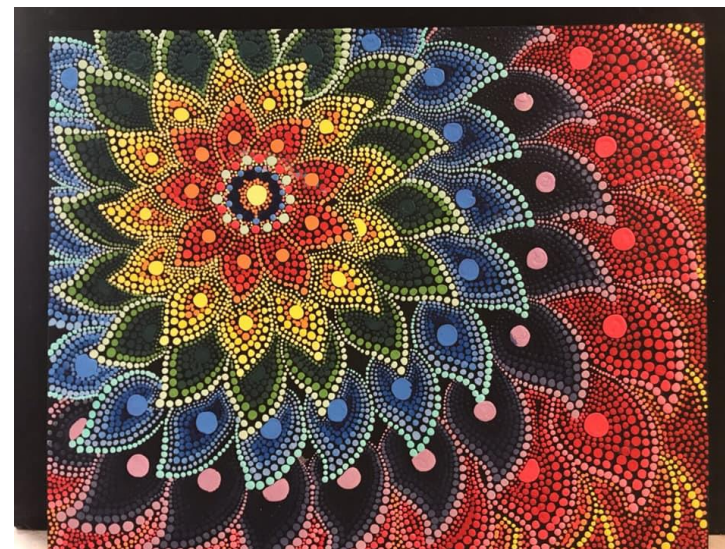

หมายเหตุ : ลิขสิทธิ์ภาพจากกิจกรรมภายในสาขาวิชาศิลปศึกษา

สี่กับชีวิตประจำวัน

- 1 . สามารถจำแนกแยกแยะ สิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2 . สามารถเป็นส่วนประกอบที่ทำให้สิ่งต่าง ๆ สวยงามมากยิ่งขึ้น
- 3 . สามารถจัดหมวดหมู่ ประเภท กลุ่ม เพื่อความสะดวกสบายในการปฏิบัติงาน
- 4 . สามารถบอกความหมาย แสดงเรื่องราว หรือเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้
- 5 . สามารถทำให้งานศิลปะเกิดความสวยงามขึ้น

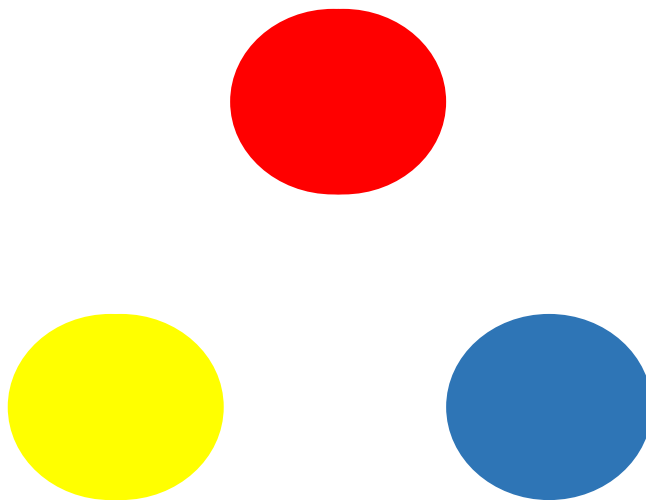

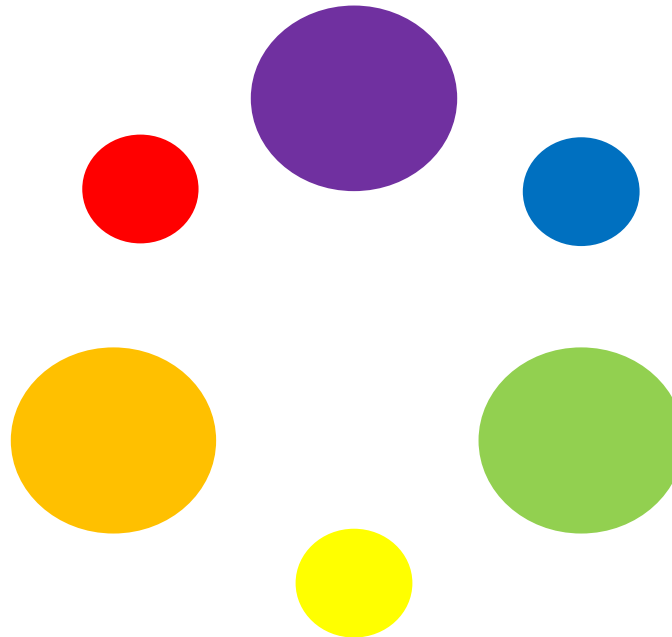
แม่สีวรรตธาตุ

แม่สีวรรตธาตุ 3 สี คือ เหลือง แดง น้ำเงิน

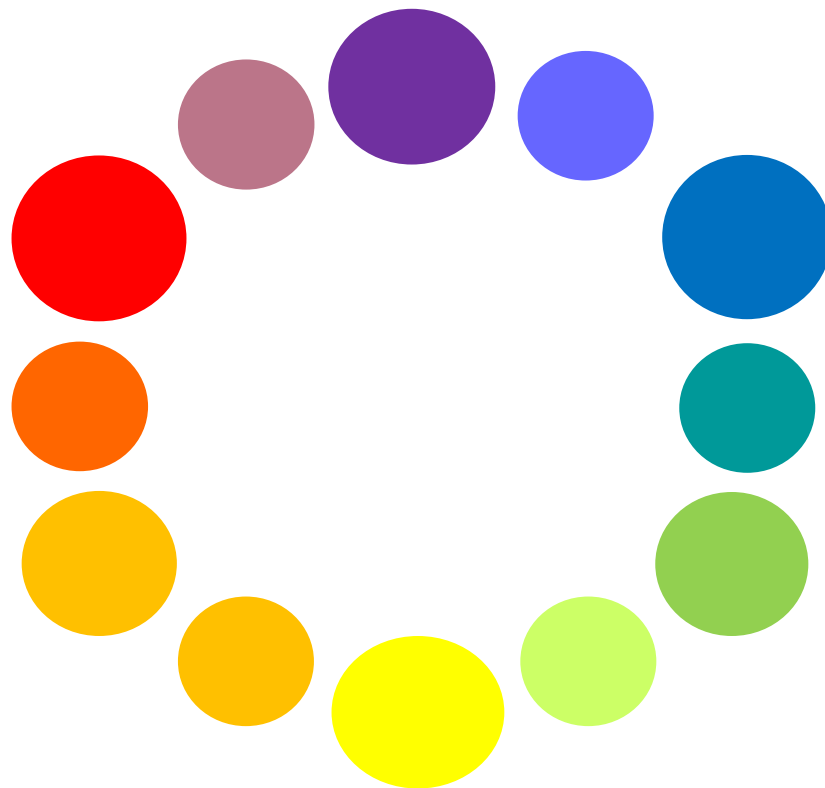
สีขั้นต้น (Primary Colors) เป็นสีตั้งต้นที่ทำให้เกิดสีต่าง ๆ มากมาย คุณสมบัติสำคัญ คือ ไม่มีสีใดผสมกันและทำให้เกิดสีทั้งสามสีได้

สีขั้นที่ 2 (Secondary Colors) คือ การจับคู่แม่สี (แดง เหลือง น้ำเงิน) เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดสีใหม่เพิ่มขึ้นอีก 3 สี คือ สีม่วง สีส้ม และสีเขียว โดยการจับคู่สี ดังนี้ แดง + เหลือง = **ส้ม** แดง + น้ำเงิน = **ม่วง** และน้ำเงิน + เหลือง = **เขียว**

สีขั้นที่ 3 (Tertiary Colors) คือ การจับคู่สีขั้นที่ 1 และสีขั้นที่ 2 โดยการจับคู่สีที่อยู่ใกล้กันในวงจรสี และทำให้เกิดสีขั้นที่ 3 รวมทั้งหมด 6 สี โดยการจับคู่ ดังนี้ เหลือง + ส้ม = **เหลืองส้ม** แดง + ส้ม = **แดงส้ม** แดง + ม่วง = **แดงม่วง** น้ำเงิน + ม่วง = **น้ำเงินม่วง** น้ำเงิน + เขียว = **น้ำเงินเขียว** และเหลือง + เขียว = **เหลืองเขียว**

การรับรู้เกี่ยวกับสี

การใช้สีเป็นประสบการณ์การรับรู้ส่วนบุคคลที่มีการปรับจากการเรียนรู้ทางทฤษฎีสู่ประสบการณ์จริง ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว จึงมีการศึกษาสภาพแวดล้อมรวมถึงการส่งผลต่อจิตใจ ความรู้สึกเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความงดงามทางศิลปะ หรือที่เราเรียกกันว่า สุนทรียภาพ

การศึกษาภาพของสี มีการค้นพบว่าสีเป็นส่วนหนึ่งของแสง เป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ส่วนหนึ่งของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่แพร่กระจายในความถี่ที่เราสามารถมองเห็นได้ แสงที่มนุษย์มองเห็นเป็นแสงสีขาว ซึ่งที่แท้จริงแล้วแสงสีขาวนี้ประกอบไปด้วยสีต่าง ๆ เรียงตามลำดับการรับรู้ในสีรุ้งโดยการค้นพบของ ไอแซค นิวตัน ได้ทดลองให้แสงอาทิตย์ส่องผ่านแท่งแก้วรูปสามเหลี่ยมหรือแท่งปริซึม แสงที่ผ่านออกมาอีกด้านจะเหมือนสีรุ้งกินน้ำ

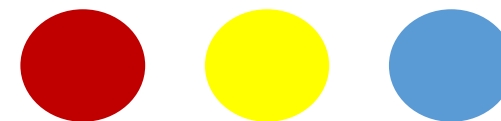
Photo by Frans Van Heerden from Pexels

บทสรุป

คำว่า สี (Colors) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ลักษณะของแสง ที่ปรากฏแก่ สายตาเรา ให้เห็นเป็น สีขาว ดำ แดง เขียว ฯลฯ นั่นก็คือการสะท้อนรังสีมีของแสงมาสู่ตาเรา สี ที่ปรากฏ ในธรรมชาติ เกิดจากการสะท้อนของแสงสว่าง ตกกระทบ กับวัตถุแล้ว เกิดการหักเหของแสง (Spectrum) สีเป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง ซึ่งปรากฏให้เห็น เมื่อแสงผ่านละอองไอน้ำ ในอากาศ หรือ แท่งแก้วปริซึม ปรากฏเป็นสีต่าง ๆ รวม 7 สี ได้แก่ สีแดง ม่วง ส้ม เหลือง น้ำเงิน คราม และเขียว เรียกว่า สีรุ้ง ที่ปรากฏบนท้องฟ้า

วงจรสีขั้นต้นทั้ง 3 ขั้นก็เกิดจากสีแท้ 3 สี คือ แดง เหลือง และน้ำเงิน ผสมกันสู่อีก 2 ขั้นต่อมาและสามารถต่อยอดเป็นสีต่าง ๆ ได้อีกมากมายตามการสร้างสรรค์ของผู้ผลิตผลงานศิลปะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

